

XXIV. Quoniam pœnitentiæ sacramentum pro iis omnibus institutum fuit, qui peccatis se maculari possunt, etiã pueri, cum ad annos discretionis pervenerint, præcepto confessionis tenentur. Summa prudentia ac solerter intuant eos parochi, ut confiteri assuescant, et confessio eorum integra sit. Summopere de hoc curandum est, illos paterna charitate alliciendo ac docendo, ne ad sacrilegas in posterum confessiones via sternatur. Nulla omittatur sollicitudo, ut animæ innocentis candor in ipsis servetur, ac per vitam puram sanctamque ad sanctissimam Eucharistiam opportuno tempore accipiendam ipsorum corda præparentur.

XXV. Singularem ac solertissimam diligentiam invigilandum est, ut infirmi, qui graviter decumbunt, purgationem conscientiæ suæ per confessionem sacramentalem mature faciant, ne dum corporis saluti unice intendunt, et a medicis intendi peroptant, animæ suæ detrimentum patiantur. Monemus ergo parochos ut etiã non vocati, nisi aperte repellantur, eos invisant, charitatis verbis consolentur, fidem excitent, spem adaugeant, et ad Sacramenta suscipienda alliciant.

XXVI. Docere etiã fideles oportet ne omni obligationi satisfacisse arbitrentur, atque ad nihil amplius teneri, si semel in anno confiteantur: alias quoque esse occasiones, quibus præceptum recipiendi sacramentum pœnitentiæ urget, sive per se, sive per *accidens* ut Doctores loquuntur, quod his verbis explicat S. Carolus Borromæus: «certe salutariter ex doctrina Spiritus Sancti cautum est, Christi fideles de peccatis confiteri debere, quotiescumque actionem aliquam aggrediuntur, in qua præsens mortis periculum pertimescendum est. Quamobrem parochus curet atque efficiat, ut... si quis parochialis eo profecturus sit, ubi sit pestis, aut hæresis, aut ibi nullam confessarii copiam habere possit, aut ad bellum iturus sit, aut pugnam initurus, aut iter infestum navigationemque periculosam facturus, antequam viæ, navigationique se committat, peccata confiteatur. Idem officium præstet mulieribus proxime parituris» (1).

XXVII. Quum non in necessitatis tantum casibus, ideoque magis nec semel tantum in anno fideles confiteri statutum sit, sed sæpius, ut in Dei gratia perseverent, vel quamprimum amissam recuperent, prouti apparet ex ipso Lateranensi Canone semel *saltem* in anno confessionem præcipiente, parochi, et omnes verbi divini præcones iterum iterumque fideli populo inculcent utilitatem frequentis confessionis, docentes nullam sane rem fidelibus esse tam proficuum, quam

(1) Concil. Mediolan. IV.

ut sæpius per ipsam animæ sordes purgent (1). In multis offendimus omnes (2). Pluries labimur, pluries sublevemur oportet, ac vires nancisci ut a novis culpis præservemur. «Pigeat sane peccare rursus, sed rursus pœnitere non pigeat: pigeat iterum periclitari, sed non iterum liberari» (3). Omni arrepta occasione, fideles, ac præsertim juvenes, ad sacramentum attrahant sacerdotes, qui vero zelo accensi, se ipsos pro Dei gloria et animarum salute impendere, ac superimpendere parati sunt (4), omnia media ad hoc adhibeant, nullis parcant laboribus, sciantque multum, auxiliante Domino, ad frequentiore sacramenti usum profuturum esse, si sollicite consulant ut pœnitentes beneficium experiantur confessionis generalis, et inde novo quasi vitæ spiritualis fundamento gaudentes, ardentiori chistianæ perfectæque vitæ desiderio exardescant.

TITULUS VI.

DE EXTREMA UNCTIONE.

«Clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum, quemadmodum auxilia maxima in sacramentis aliis præparavit, quibus christiani conservari se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint, ita Extremæ Unctionis sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio, munivit» (5). Tunc enim illo plus indigemus, cum crescente infirmitate, et timore mortis conturbati, præteritorum delictorum memoria exagitamur, et adversarius noster diabolus, qui semper circuit quærens quem devoret (6), sciens quod modicum tempus habet (7), omnes suæ versutiæ nervos intendit ad perdendos nos penitus, et a fiducia etiã, si possit, misericordiæ deturbandos (8). Benignissimus ergo Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra (9), venit in auxilium nobis per hoc salutare sacramentum, cujus effectus est, ut delicta, si quæ sunt adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergat, ac ægroti animum allevet et confirmet, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus et morbi incommoda ac labores levius ferat, et tentationibus dæmonis calcaneo insidiantis

(1) Catech. Rom. p. II, cap. 5, n. 53. (2) Jacob. III, 2.
 (3) Tertulian. *De pœnit.*, n. 7. (4) 2. Cor. XII, 15.
 (5) Conc. Trid. Sess. XIV. Doctrin. *De extrem. unct.* in præmio.
 (6) I. Pet. V, 8. (7) Apoc. XII, 12.
 (8) Conc. Trid. Sess. XIV. *De extrem. unct.* (9) 2. Cor. I, 5.

facilius resistat, et sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expediret, consequatur (1).

Ut igitur tam salubre sacramentum a Christo Domino institutum, a Marco Evangelista insinuatum (2), et a Jacobo Apostolo fidelibus commendatum ac promulgatum (3), pro ipsius sanctitate administretur et suscipiatur, hæc potissimum statuimus, ac præcipimus.

I. Studeant parochi, ut crebis monitionibus et publice et privatim, omnes suæ curæ creditos a vulgarissimo ac pernicioso abducant errore, quo plerique sentiunt sinistre de hoc sacramento, illud tamquam certum mortis nuntium existimantes. Hunc in finem, doctrinam de Extremæ Unctionis natura, divina institutione, ac effectibus solenter, planoque sermone exponant, fidelesque persuadeant, ne salutare hoc ægrotantium remedium ad illud tempus differant, quo morbi vehementia adeo succrevit, ut anima sacramenti hujus exiguum fructum reportare possit, corpus vero nullum.

II. Licet a quolibet presbytero collatum valeat hoc sacramentum, nemo tamen audeat ministrare præter parochum, ordinarium jure ministrum (4), vel alium ex ejusdem delegatione. Eo impedito, vel in mora, aut mortis periculo instante, quilibet sacerdos illud conferre potest immo et debet.

III. His tantum extrema unctio administranda est, qui adeo periculose ægrotant, ut de mortis periculo vere timeatur; prouti etiam qui senio confecti in dies mori videntur: numquam vero illis qui gravi morbo non sunt affecti, etiamsi periculum vitæ adeant, uti pena capitali plectendis, vel prælium ingressuris (5). Præterea qui rationis usu carent, utpote qui peccatum admittere minime potuerunt, ad hoc sacramentum suscipiendum apti non sunt. Pueris tamen infirmis, quatenus censeantur pœnitentiæ sacramenti capaces, unctio ministranda est, quæ est illius complementum, etsi ad sacram Eucharistiam nondum admissi fuerint, vel admittendi sint. Ungendi quoque sunt sacro oleo, qui amentes facti fuerint vel delirant, si aliquando usum rationis habuerunt (6). Qui subito morbo correpti sensibus destituuntur, cum ex eorum actæ vitæ ratione prudenter existimetur hoc sacramentum eos esse postulatos, si sui compotes forent, sacro oleo inungantur; nam de quolibet fidei Ecclesiæ comunione non des-

(1) Conc. Trid. Sess. XVI. *De sacram. extrem. unct.* cap. 2.

(2) Marc. XVI, 28. (3) Jacob. V, 14.

(4) Clement. *Religiosi*. 1 De Privileg. — Catech. Rom. P. II, cap. 6, n. 13.

(5) Ben. XIV. De Syn. diœc. lib. VIII, cap. 5.

(6) Ben. XIV. De Syn. diœc. lib. VIII, cap. 5.

tituto, nisi impœnitens sit, aut in manifesto peccato mortali decedat, præsumendum est hoc sacramentum petiturum fuisse, cujus proinde beneficio privandus non est (1).

IV. In una eademque infirmitate semel administrari debet extrema unctio. Si vero parochus nesciat, utrum morbus idem perseveret, aut novus supervenerit, et medicorum sententia facile exquiri nequeat, si iterum in vitæ discrimine dilabatur infirmus, partem infirmo laboranti utiliorem amplectatur, et sacramentum iterum ministret (2).

V. Oleum solemnem benedictione consecratum, quod est hujus sacramenti materia (3), in vasculo argenteo, vel saltem stanneo (4), peculiari inscriptione signato asservetur, ita disposito ut pollicis in eo inserendo sit aptum; pollice enim, non virgula, seu penicillo, exceptis casibus gravissimis, unctio faciendâ est (5). Necessitate postulante, oleo consecrato non consecratum addi potest, sed summo scrupulo fiat, ut in minore prorsus quantitate addatur (6). Numquam vero uti licet oleo a sacerdote benedicto (7).

VI. Honesto ac tuto loco in Ecclesia conservetur sacrum oleum; non enim *habitualiter* in parochiali domo retineri licet, nisi in casu magnæ ab Ecclesia distantiae, et servata rubrica de decenti ac tuta custodia (8).

VII. Nequit pariter oleum ad infirmos deferri a laico, seu ministro assistenti, sed ab ipso sacerdote ministrante, minime tamen solemniter et cum luminibus (9); et in sacramenti administratione superpelliceo et stola indutus, nisi in casu urgentis necessitatis (10), esse debet sacerdos (11), non vero stola *tantum*. Sacri olei capsula, post unctionem peractam, non laici manui committat sacerdos, vel domi ægrotantis relinquat, sed propria manu referat ad ecclesiam.

VIII. Servanda est, quoad fieri possit, Ecclesiæ consuetudo, ut non liniantur ægri antequam pœnitentiæ, et sacræ Eucharistiæ sacramenta receperint (12), nisi forte necessitas hunc ordinem prævertere cogat; ac proinde, licet infirmus paucis ante diebus confessus fuerit, secreto interrogandus est, an velit iterum conscientiam confessario aperire. Si vero loquelæ usus destitutus sit, hortetur ut doleat

(1) Ben XIV, cap. 6. (2) Id. id. cap. 8.

(3) Conc. Trid. Sess. XIV. *De extrem. unct.* cap. 1.

(4) Rit. Rom. *De sacr. extrem. unct.*

(5) S. Rit. Cong. 9 Mai 1857. — 31 Aug. 1872 in Toletana.

(6) Ritual. Rom. loc. cit. (7) S. Rom. Inq. 14 Sept. 1842.

(8) S. Rit. Congr. 16 Dec. 1826. (9) S. Rit. Cong. 28 Jan. 1806.

(10) Id. id. 16 Dec. 1826.

(11) S. Carol. Borr. Conc. Mediol. IV. (12) Catech. Rom. p. II, cap. 6, n. 12. — Rit. Rom.

de peccatis suis, et aliquo signo dolorem ipsum et confitendi desiderium ostendat, ut absolvi possit, ac postea sacra unctione muniri, servatis in omnibus Rituali Romani præscriptionibus.

IX. Infirmum inunctum, nisi id jam antea fecerit, hortetur parochus, ut ad æternam vitam ardentius aspiret, atque a terrenis cogitationibus animum, quoad fieri potest, avertat; opportuno tempore absolutionem papalem, si facultatem habet, cum plenaria indulgentia ei tribuat, et cum prope moribundus sit, in illius animæ commendatione, quam maxima potest, intima animi pietate statutas religiosas sanctasque preces recitet. Curandum est, quantum fieri possit, ut moribundo, numquam desit sacerdos, ut illum absolvat, soletur, ac de ejus perseverantia sollicitus sit usque in finem. Si vero aliis gravibus curis distentus, adesse continuo nequeat parochus, nec alius sit sacerdos qui ejus vices gerat, aliæ piæ ac prudenti personæ infirmum juvare commendet (1).

TITULUS VII.

DE SACRAMENTI ORDINIS.

«Sacrificium et sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in novo testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione catholica Ecclesia acceperit, fateri etiam oportet, in ea novum esse visibile et externum sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi et ministrandi corpus et sanguinem ejus, necnon et peccata dimittendi et retinendi, sacræ litteræ ostendunt, et catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit» (2).

I. Cum autem divina res sit tanti sacerdotii ministerium, consentaneum fuit, quo dignius et majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesia, ordinatissima dispositione, diversi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent, ita distributi ut qui jam clericali tonsura insigniti essent, per minores ad majores ascenderent (3). Soli Episcopi, utpote sacerdotii plenitudinem habentes, Ecclesiæ ministros ordinandi potestate gaudent. Illis ergo dictum est «manus cito nemini imposueris» (4) scilicet «non post primam

(1) S. Car. Borr. Concil. IV. (2) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 1.
(3) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 2. (4) I. Tim. V, 22.

probationem, nec post secundam, vel tertiam, sed postquam sæpius-circumspexeris, et accurate examinaveris» (1). Gratiam enim fidei omnibus præstatur, gratia autem clericatus nom omnibus sed dignis, et a Deo vocatis tamquam Aaron (2). Huic itaque apostolico præcepto inhærentes, Episcopi exquisito delectu, et accuratissima circumspectione in re tam gravi procedere debemus ac volumus, ne sanctuarii januæ illis aperiantur, qui non sunt de eo genere unde salus facienda est in Israel (3). Gravissimis verbis hoc ipsum omnibus Episcopis commendavit Pius IX (4), retulitque verba sapientissimi Benedicti XIV docentis, «melius profecto esse pauciores habere ministros, sed probos, sed idoneos atque utiles, quam plures, qui in ædificationem corporis Christi, quod est Ecclesia, nequidquam sint valituri» (5).

II. Quum vero illi probi ac idonei ministri, de quibus præfati Summi Pontifices, donum sint Dei, et quidem maximum, ante omnia enixe et sæpius rogandus est ipse Deus Dominus messis, ut hujusmodi operarios mittat in messem suam (6). Hoc nobiscum faciant omnes, qui jam in sortem Domini vocati fuerunt, et ad hoc etiam opportunis admonitionibus a parochis hortentur fideles, præsertim adventantibus sacrarum ordinationum diebus (7). Dominica autem die, quæ quator temporum jejunia proxime antecedit, non solum jejunium, earum ordinationum in primis causa, annuntiet, sed etiam cum populo preces fundant, ut Dei, sanctorumque ope implorata, tum Episcopus Spiritus Sancti lumine illustretur, tum illi qui ordinandi sunt, tales evadant, quales Dei cultus, et Ecclesiæ utilitas, immo et necessitas, calamitosis potissimum hisce temporibus postulant.

III. Statuit Tridentina Synodus unumquemque a proprio Episcopo ordinari (8), quod intelligendum est etiam de iis qui primam tonsuram petunt. Sacri canones, ac præcipue constitutio Innocentii XII *Speculatores*, et Innocentii XIII *Apostolici ministerii* edocent quis proprius ordinandorum Episcopus censendus sit. Nemo itaque alienæ diœcesis ad ordines admittatur, nisi Ordinarii sui litteris dimissorialibus munitus sit, quibus constet de ætate, de vita et moribus, de examine, aliisque a Tridentino Concilio prescriptis, ac potestas fiat de ordine eidem conferendo. Caveant Episcopi, ne dimissoriales has litteras illis concedant, qui doctrinam, examine facto, non probaverint, nec polleant qualitatibus a jure præscriptis.

(1) S. Joann. Chrysost. hom. 16 in I Timoth.
(2) Hebr. V, 4. (3) I. Machab. V, 62. (4) Encycl. *Qui pluribus*.
(5) Const. *Ubi primum*. (6) Luc. X, 2.
(7) S. Car. Borr. Concil. II, et IV.
(8) Sess. XXIII, cap. 8. De ref.

IV. Quum vero minime deceat eos qui divino ministerio sunt adscripti, cum ordinis dedecore mendicare, sed sordidum aliquem quæstum exercere, nemo ad sacros ordines promoveatur, quin ei, juxta ecclesiasticas sanctiones de congruo sustentationis titulo provisum fuerit (1), sive beneficium, sive capellania collativa, sive patrimonium, sive pensio sit, nisi veniam obtinuerit ab Apostolica Sede (2). Quoad patrimonium vero summo studio curetur, ne qua fraus, fallacia, collusio, aut turpis conditio in illo constituendo admittatur, nam si vitium adest, ordinandus suis muneribus interdicitur, et fit irregularis (3). Mandamus ergo juramentum de patrimonio rite ac recte constituto, deque ejus redditibus in clerici ordinandi utilitatem derivandis, tum ab eo, qui patrimonium assignat, tum ab ipso clerico præstari et in actis consignari.

V. Prima tonsura non initiatur, qui sacro chrismate minime signatus, vel fidei rudimentis non instructus, ac legendi scribendique peritus non sit, sed «illi potissimum quibus probabilis conjectura sit, eos, ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse» (4). Ad minores ordines admitti nequeunt, qui latinam linguam non intelligant (5), quique in studiis pro ætate et tempore quo scholas frequentant haud satis profecisse constiterit. Ad subdiaconatum et diaconatum non ascendant, qui in litteris, et philosophicis, atque, aliqua saltem notabili parte, etiam theologicis disciplinis non sint competenter instructi; nec presbyteratu denique ornentur, qui diligenti examine, idonei non comprobentur ad populum docendum ea potissimum quæ scire ab omnibus necessaria sunt ad salutem, ac sacramenta rite ministranda (6), quique propterea, quantum fieri poterit, theologiæ saltem moralis cursum non compleverint. Ætatem a Tridentina Synodo pro unoquoque ordine præscriptam habeant, et omnes de ordine, quem petunt, ejusque natura, causa, finibus, ac de illo rite scienterque exercendo rationem reddere debent. Examinatores ergo in Domino hortamur, ut suo muneri pie, integre, ac religiose fungantur, atque Dei gloriam et Ecclesiæ bonum et decorem zelantes, justam de unoquoque sententiam dicant.

VI. In conferendis ordinibus, majoribus præsertim, servantur, quantum fieri poterit, temporum interstitia, nisi Episcopo, attenta Ecclesiæ suæ necessitate et utilitate, aliud magis expedire videatur (7).

(1) Cap. 16 et 23. *De præbend.* Conc. Trid. sess. XXI, cap. 2. De ref.
(2) Clement. XIII, Encycl. 22 Sept. 1759.
(3) Conc. Trid. loc. cit. — Ben. XIV, Instit. XVI.]
(4) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 4. (5) Id. id. cap. 2. De ref.
(6) Id. id. cap. 14. (7) Id. id. sess. XXIII, cap. 11.

Præterea non inutiliter præceptum fuisse meminerint clerici, ut quilibet ordinatus alicui Ecclesiæ adscribatur, sed ad hoc ut reapse in ea suis fungatur ministeriis (1). Quæ circa hanc adscriptionem statuit Innocentius XIII pro Hispania (2) ad unguem observari volumus ac jubemus, ideoque ordinati omnes, singulis diebus festis, præsertim solemnioribus, adsint Ecclesiæ cui adscripti sunt, propria ibi munera obituri: alias ad altiores gradus promovendi, non promoveantur, et promoti, Episcopi arbitrio, pro inobedienciæ gravitate mulctentur (3).

VII. Quoniam vero viros probatos, non probandos in ministerium Ecclesiæ eligi oporteat, et facile pastorum vigilantiam effugiunt qui propriis domibus degunt, idcirco statuimus neminem nisi gravissimæ et probatæ causæ aliter postulent, majoribus ordinibus esse initian- dum, qui certo quodam tempore ab Episcopo præfigendo (4), vel a die saltem quo patrimonium constituere velit ac petat, vel alio titulo canonico donatus sit, in seminario moratus non fuerit, nisi Episcopus aliter expedire in Domino judicaverit, ibique suæ probitatis et doctrinæ specimen dederit, quo plane judicari possit idoneum futurum esse novi testamenti ministrum (5). Paupertate excusari nequeunt, quippe qui redditus veri patrimonii, vel beneficii, aut cappellaniæ ad sustentationem in seminario sufficient.

VIII. In memoriam confessoriorum revocamus salutarem doctrinam S. Alphonsi M. de Ligorio circa absolutionem negandam clerico, qui, quamvis post iteratum lapsum sincere sit conversus ad Deum, ideoque ad sacramentum pœnitentiæ dispositus, sacrum ordinem statim suscipere persistat, quin habitum continentinæ contraxerit, et dominium sui corporis experimento probaverit, quia legem Ecclesiæ violat in re gravi (6).

IX. Nec frustra a patribus institutum fuit, ut de electione eorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus (7). Servantes igitur canonicas sanctiones, decernimus ac præcipimus, ut opportuno ante ordinationem tempore, uno saltem die festo, inter Missarum solemnias promulgentur nomina eorum qui promoveri volunt. Hæc denuntiatio pro subdiaconatum suscepturis fieri volumus in Ecclesia parochiali ad quam ipse ordinandus pertinet vel ratione originis, vel domicilii, ac in illa etiam, vel illis intra quarum fines a

(1) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 16. — Bened. XIV. *De Syn. diœc.* libro XI, cap. 2, num. 13. (2) Const. *Apostolici ministerii.*
(3) Concil. Rom. sub Ben. XIII tit. 6 cap. 2.
(4) Conc. Rom. tit. 30 cap. 2. Ben. XIV. *De Syn. Diœc.* lib. XI, cap. 2.
(5) 2. Cor. III, 6. (6) Opus mor. lib. IV. *De sacram. in gen.* tr. I, cap. 8, n. 64. (7) Pontif. Rom. *De ordinat. presbyteri.*

quatuordecim annorum ætate, saltem quatuor mensium mansionem fecerit. Sin autem clericus ad diaconatum, vel presbyteratum provehendus fuerit, et post ultimum ordinem susceptum, numquam de seminario egressus fuerit, denuntiatio etiam in propria parœcia ab Episcopo dispensari poterit.

X. Parochi autem hac occasione monebunt fideles, ut libera voce et cum fiducia, humanæ tamen conditionis non immemores, pro Deo et propter Deum, pandant, si quid noverint quod aliquem ex ordinandis removendum a sacris ordinibus suadeat (1). In re tanti ponderis, omnes qui ex officio interrogati fuerint super scientia, moribus, idoneitate et qualitate promovendorum. ex debitæ obedientiæ jure, animi sensa ex conscientia aperiant, nec Ecclesiæ utilitatem, Deique honorem humanæ cuilibet conniventiæ, assentationi, aut obsequio posthabeant.

XI. Qui omnibus mature perpensis, ad suscipiendos ordines majores approbati fuerint, ex sacrorum canonum præscripto (2), per decem dies in seminario, vel alia religiosa domo ab Episcopo designanda, spiritualibus exercitiis vacabunt, ut ab omnibus curis et occupationibus liberi, in salutaribus meditationibus se ipsos severe inquirere, antea vitæ noxa sacramentali confessione expiare, divinæ gratiæ auxilium fervidis precibus exposcere, ac sese ad omnem virtutem excitare. Qui ad primam tonsuram, vel ad minores ordines tantum admissi fuerint, saltem per quinque dies exercitia peragant, ut vocationem suam coram Domino expendant, et ad ordinem digne suscipiendum sedulo præparentur.

XII. Oportet ordinationes generales in cathedrali Ecclesia et solemniter, assistente capitulo, celebrare, prout Tridentina Synodus præcepit (3), et non semel a Sacra ejusdem Concilii Congregatione præscriptum fuit (4). Si rationabili de causa privatim celebrentur, tres aderunt canonici, et Episcopo assistent (5).

XIII. Clerici devote ac reverenter ministrent sacerdotibus celebrantibus: altiores functiones, quæ vi sui ordinis tractare prohibentur, non exercent; subdiaconi se in conscientia et sub gravi obstrictos esse intelligant ad cælibatum servandum, et breviarium quotidie

(1) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 5. De ref.

(2) Innoc. XII, Const. *Speculatores*; S. Congr. Episc. et Reg. 9 Oct. 1682; Ben. XIV *De syn. diac.* lib. XI, cap. 2. Instit. CIV.

(3) Sess. XXIII, cap. 8 de ref.

(4) S. Cong. Conc. in *Giennen*, 27 Aug. 1727, 19 Jun. 1728. (5) Id. id.

recitandum. Neopresbyteri primam Missam cum ecclesiastica solemnitate, accepta ab Episcopo licentia, celebrare possunt ad ædificationem et consolationem fidelium: illum tamen diem ne profanent mundano strepitu, aut sumptuoso prandio, ac similibus vanitatibus, quæ sæculi pompam, et procaciorem quamdam lætitiâ, ab illius sanctitate alienam efficiunt, sed potius vera pietate, pia animi recollectione, eleemosynis pauperum, loco sumptus vani ac superflui, ac demum ipsius sacerdotis aliorumque omnium sincera devotione distinguatur.

XIV. In ea profecto incidimus miseranda tempora, in iisque versamur rerum angustiis, quæ sacerdotum numerum quotidie magis imminuunt. Numquam forsitan sicut hodie verum fuit illud Domini effatum «messis quidem multa, operarii autem pauci» (1). Parochos ergo omnes, aliosque zelantes sacerdotes hortamur et obsecramus per viscera misericordiæ Dei nostri, ut si quos pueros agnoverint, qui vocationis indicia præ se ferant, paternam illorum curam gerant, omnemque adhibeant sollicitudinem, ut illorum pietatem foveant, obstacula removere satagant quæ non raro ex familiæ egestate oriuntur, et adlaborent et adjuvent ut studiorum curriculum ingredi possint. Pro certo habeant, se optime de Ecclesia meritos fore, et Episcopis singulare gaudium allaturos, si ministrum dignum, vel unum, suis consiliis et industriis præparaverint. Noverint etiam, se operam non perdidisse, si quis postea clericali militiæ nomen minime dederit; nam et meritum sibi apud Deum comparabunt ex opere quod præstiterunt, et bonos et utiles in statu laicali viros educabunt; «adolescens enim juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea» (2).

XV. Pios quoque fidelès qui bonis abundant, enixe rogamus, et a parochis rogari volumus, ut veniant in auxilium sanctæ matris Ecclesiæ, et honorent Deum de sua substantia, aliquid ex ipsa insumente, in adjutorium pauperum juvenum, qui studiis vacant, et ad sacerdotium exercendum preparantur, aliorumque qui egestatis causa idipsum facere nequeunt. Multa certe tam ipsis dantibus, quam populis suis, proficua erit eleemosyna, nam mensuram bonam, et confertam et coagitatam ipsis in sinum dabit Deus (3), unde fructum centesimum et amplius percipient; de divini cultus aucto splendore pro sua pietate gaudebunt; populis suis salutis ministros multiples et idoneos procurabunt, et absque dubio benedictionem a Domino copiosam in hoc sæculo et in futuro lætantes accipient.

(1) Luc. X, 2. (2) Prov. XXII, 6. (3) Luc. VI, 38.

XVI. Opportunum itaque censemus, ut in unaquaque diœcesi instituatur pium opus, cui tam sacerdotes, quam fideles laici dent nomen, ad pauperum puerorum vocationem fovendam, atque media suppeditanda quibus, dum studiis vacent, in seminario sustententur.

TITULUS VIII.

DE SACRAMENTO MATRIMONII.

Quum humani generis protoparentes ipsemet Deus conjunxit, eisque benedixit (1), matrimonium instituit; magnum certo fœdus, quo nihil inter homines dignitate excellentius, firmitate arctius, sanctitate inviolabilius, sed quod longe præstantius in nova lege evasit. Con-junctio enim illa ab initio instituta ad genus humanum propagandum, ad procreandos veri Dei et Salvatoris nostri adoratores destinata est, ideoque amplissimis gratiæ suæ donis eam Christus locupletavit, et ad sacramenti dignitatem evexit. Ea igitur gratia quam Christi passio hominibus promeruit, amor naturalis inter virum et uxorem perficitur et ad altiorem ordinem elevatur, indissolubilis unitas confirmatur, et conjuges sanctificantur ad filios gignendos et educandos, qui genus electum, gens sancta et populus acquisitionis futuri sunt (2). Quanta autem fiat maritalis amoris, per hujus sacramenti gratiam, sanctitas ac necessitudo, innuit apostolus Paulus dicens: «Viri diligite uxores vestras, sicut et Christus dilexit Ecclesiam et se ipsum tradidit pro ea» mox subjungens: «Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico, in Christo et in Ecclesia» (3).

Duo vero sunt magnopere dolenda: primum non paucos esse, qui matrimonii dignitatem vel ignorantes, vel negligentes, et nihil de sacramento, ejusque mysteriis cogitantes, unice aut pecuniæ studio, aut formæ cupiditate, aut furentis libidinis æstu impulsus atque incitati, conjugalis vitæ genus amplectuntur. Hinc est, quod hoc sacramentum uberrimæ gratiæ et cœlestium donorum fons, pluribus detrimenti sit causa, æternæque damnationis origo, et maximæ exinde in christianam civilemque societatem calamitates redundant. Alterum est, quod hac tristissima ætate humani generis hoste adnitente, quam plurimi sunt qui, Deum et Ecclesiam pelli e medio et submoveri ab humana societate volentes, matrimonium ab omni sanctitate dejicere contendunt et in illarum rerum exiguum sane circulum compellere, quæ auctoribus hominibus institutæ sunt, atque a reipublicæ

(1) Gen. I, 27, 28; II, 18, 20. (2) 1. Pet. II, 9. (3) Eph. V, 25, 32.

moderatoribus conjugiorum rationem in omnibus ordinari. Hinc, quæ vulgo matrimonia civilia nuncupantur; hinc leges quæ his tantum effectus civiles tribuunt, quæ de civilibus impedimentis agunt, quæ indissolubilitatem matrimonii impetunt, ad conditionem meri contractus illud redigentes.

His permotus Smus. in Christo Pater Leo XIII, quem Deus sospitem servet, sapientissimo prorsus consilio, ad conservationem civilis societatis, non minus quam ad salutem hominum sempiternam memorabilem epistolam encyclicam *Arcanum* emisit (1), in qua saluberrima quæque de matrimonio christiano documenta et præcepta docte et eleganter exposuit, omnesque errores hac de re hodie grassantes evidenter refutavit atque severe proscripsit.

Quoniam vero in laudata epistola studium et vigilantiam episcoporum excitat, ut «quantum contentione assequi, quantum auctoritate possunt, dent operam ut apud gentes ipsorum fidei commendatas integra atque incorrupta doctrina de nuptiis christianis retineatur,» nos partes officii nostri explere cupientes, et ne animali cupiditate ac more gentium quæ Deum ignorant (2) in nostra provincia ineantur conjugia, sed fideles, ut Apostolus jubet, in *Domino* nubere studeant (3), atque honorabile sit in omnibus conjugium et thorus immaculatus (4), ex sacris canonibus sequentia monemus ac decernimus.

I. Diligentiam vel maximam adhibeant parochi et concionatores in iis omnibus pro locorum et personarum conditione explicandis, quæ doctrinam de sacramento matrimonii respiciunt, «quam Christus Dominus, et cœlestis voluntatis interpretes Apostoli tradiderunt, quamque Ecclesia catholica religiose ipsa servavit et a Christi fidelibus servari per omnes ætates jussit» (5). Doceant in primis ejus naturam, vim et dignitatem: illud nempe non ab hominibus inventum, sed a natura (6), «immo a Deo naturæ auctore, ut sacræ utriusque fœderis paginæ testantur (7), atque in nexu illo proprie consistere, quo vir et mulier per mutuam de præsentis consensum obligantur ad individuum vitæ consuetudinem retinendam, unde etiam quatenus naturæ est officium perpetuum et indissolubile esse, ac multo magis quatenus est sacramentum, illiusque vinculo duos tantummodo juxta divina verba copulari et conjungi» (8). Inculcent pariter: «matrimonium esse vere et proprie unum ex septem evangelicæ legis sacramentis, a Christo

(1) 10 Febr. 1880. (2) Thesal. IV, 6. (3) 1. Cor. VII, 39.

(4) Hebr. XIII, 4. (5) Leo XIII, *Encycl. Arcanum*.

(6) Catech. Rom. p. II, cap. *De sacram. matrim.* n. 9.

(7) Gen. I, 27, 28, 11, 18, 20. — Matth. XIX, 6. (8) C. Trid. s. XXIV, præm.